

Pharmaceutisch Weekblad

Vakblad voor apothekers
14 februari 2025
jaargang 160

7

FRANNIEZ

Speciale spiraal biedt steun aan chronisch zieke kinderen

Veel mogelijkheden voor hulp bij afbouwen van antidepressiva

Ziekenhuisapotheker van toegevoegde waarde bij zorg na levertransplantatie

Minder bloedingen bij abelacimab als anticoagulans

 KNMP

FRANNIEZ ILLUSTREERT HET PERSOONLIJKE VERHAAL IN HET ZIEKTEPROCES

SPECIALE SPIRAAL BIEDT STEUN AAN CHRONISCH ZIEKE KINDEREN

Met de Franniez-spiraal kunnen chronisch zieke kinderen ingrijpende gebeurtenissen in het ziekenhuis uitbeelden. Bedenker Franny Slingerland zette hiervoor een kinderfonds op en hoopt op de hulp van apotheketeams. "Zo kunnen we nog meer gezinnen bereiken."

Auteur **Delia Titre**
Foto **Frank Jansen**

Dat is toch vreemd, dacht verpleegkundige Franny Slingerland van het LUMC. Voor veel ernstig zieke kinderen was er geen passend hulpmiddel om hen op een bijzondere manier te ondersteunen. Dat moest anders. "Zij kregen toen vaak alleen een cadeautje uit de grabbelton." Kinderen met kanker hebben een Kanjerketting en voor jonge patiënten met een hartaandoening is er de Tikkie-Ring. "Maar er zijn zoveel meer chronisch zieke kinderen. Zij verdienen net zo goed iets dat hun verhaal zichtbaar maakt."

Vanuit die gedachte ontstond dertien jaar geleden de eerste Franniez-spiraal. Deze is speciaal voor kinderen met een chronische ziekte, die vaak naar het ziekenhuis moeten. De spiraal wordt gevuld met tredes waarop patiëntjes stickers kunnen plakken, die symbool staan voor soms ingrijpende gebeurtenissen. "Het illustreert hun persoonlijke verhaal in het ziekteproces."

KINDERFONDS

Slingerland bedacht het idee hiervoor samen met collega-verpleegkundigen uit het LUMC. Voor het ontwikkelen van een kindvriendelijk spaarsysteem en het ontwerp zochten ze hulp bij verschillende experts. Zo dachten

een pedagogisch medewerker, ontwerper en een 3D-tekenaar mee. "Samen hebben wij het concept verder uitgewerkt en het bijhorende Kinderfonds Franniez opgezet, zodat we de spiraal gratis kunnen verstrekken." Voor de jonge chronisch zieke patiënten voelt Franniez als een soort beloningssysteem. "Het biedt hun steun en troost en geeft ze moed als ze voor de zoveelste keer naar het ziekenhuis moeten gaan. Ook leidt het af van vervelende momenten. Als ze geprikt moeten worden, denken ze aan welke sticker ze kunnen verdienen."

DE SPIRAAL WORDT GEVULD MET TREDES WAAROP PATIËNTJES STICKERS KUNNEN PLAKKEN

Kinderen mogen zelf bepalen welke kleur de tredes op de spiraalvormige houder moeten krijgen. Met elke gebeurtenis, raakt de spiraal voller. "Kinderen met diabetes krijgen bijvoorbeeld de sticker met het ijsje, als ze zelf koolhydraten hebben leren tellen. Of die met een piratenvlag, als het is gelukt zelf de insulinepomp in te stellen. De schatkist staat voor een operatie."

De spiraalvorm heeft een diepere betekenis, vertellen Franny Slingerland (links) en Petra van der Meij. “Veel chronische aandoeningen zijn erfelijk en liggen vast in het DNA.”

De treden worden aan beide zijde beplakt. De spiraal is vol met zeventig treden, dus na 140 behandelingen. Daarna kun je verder met een nieuwe spiraal. “Sommige kinderen hebben al zes spiralen vol.”

SPIRAALVORM

De spiraalvorm heeft een diepere betekenis. “Veel chronische aandoeningen zijn erfelijk en liggen vast in het DNA. En bij linksom of rechtsom draaien, beweegt de spiraal omlaag dan wel omhoog. Dat is net als een chronische aandoening, die gepaard gaat met ups en downs. En als je de spiraal op zijn zijkant legt, is er een golfpatroon in te zien. Dit verwijst naar het golfsgewijs optreden van goede en minder goede periodes in het verloop van hun ziekte.”

Dat Franniez troost kunnen bieden, merkte Slingerland bij een meisje van 10 jaar die ze ontmoette in de gang van het ziekenhuis. “Ze hilde, omdat ze weer geprikt moest worden. We hebben toen een Franniez en uitleg hierover gegeven en met terugwerkende kracht de stickers uitgedeeld. Daarna keek ze minder op tegen de ziekenhuisonderzoeken.”

BEGRIP

De spiraal kan ook zorgen voor meer begrip van de omgeving. “Een ander patiëntje van ons had geen goede plek in de klas”, herinnert Slingerland zich. “Ze was vaak absent en kon niet goed rennen. Toen heeft ze een spreekbeurt gehouden over haar aandoening en over Franniez. De kinderen kregen hierdoor meer begrip voor haar situatie, omdat ze haar verhaal visueel heeft laten zien. Hierna heeft zij een andere plek in haar klas gekregen. Nu hoorde ze er gewoon bij en toen hoorde ze er

vaak niet bij. Het was bijzonder en fijn dat we daaraan konden meehelpen. Dat kan een spiraal ook voor kinderen doen. Zij kunnen anderen beter laten begrijpen wat zij doormaken.”

Franniez is inmiddels via vijftig zorginstellingen te verkrijgen, van kinderziekenhuizen tot thuiszorgorganisaties. “Soms krijgen kinderen ziekenhuisgerelateerde zorg thuis en dan nemen de thuiszorgverpleegkundigen de Franniez mee.”

KIND KRIJGT STICKER MET DE PIRATENVLAG ALS HET ZELF DE INSULINEPOMP KAN INSTELLEN

Daarnaast kunnen kinderen gebruikmaken van de digitale dagboekapp, die een aantal jaren geleden is gelanceerd. “Jongens en meisjes kunnen hiermee hun verhaal in tekst en met foto’s vastleggen.”

Tot nu toe zijn er tussen de 10.000 en 15.000 Franniez-spiralen uitgegeven. “Maar in Nederland zijn er ongeveer 400.000 kinderen chronisch ziek, van wie rond de 80.000 in ziekenhuizen komen. We proberen zo goed mogelijk bereikbaar te zijn voor alle kinderen, maar het kan altijd beter.”

NAAMSBEKENDHEID

Apothekers zouden hierbij kunnen helpen, denkt bestuurslid Petra van der Meij. De voormalig apothekers-assistent sloot zich vorig jaar aan bij het fonds. Zij is tegenwoordig werkzaam als balie-assistent in Gezondheidscentrum Merenwijk in Leiden. “Om meer mensen te bereiken is in eerste instantie beeldmateriaal over het

fonds ontwikkeld voor in de wachtkamers van huisartsenpraktijken. Maar wij denken dat het ook zinvol is om een grotere naamsbekendheid bij apothekers te krijgen.” Om hun doelgroep via apotheken te kunnen bereiken, wordt gewerkt aan promotiemateriaal in apotheken, zoals voor narrowcasts. “Apotheekmedewerkers weten vaak veel beter welke jeugdige patiënten chronisch ziek zijn. Zij kunnen ouders wijzen op het bestaan van onze stichting. Kinderen kunnen er in het ziekenhuis dan zelf naar vragen. Zo kunnen we nog meer gezinnen bereiken.”

Het fonds is volledig afhankelijk van vrijwilligers en donaties. “We zijn geen Hartstichting met grote budgetten. Het blijft een uitdaging om voldoende financiële midde-

len te verzamelen. Gelukkig krijgen wij soms giften van families of worden we als goed doel gekozen. Ons fonds draait op de inzet van onze 25 gedreven medewerkers en mond-tot-mondreclame.”

Met haar aankomend pensioen hoopt Slingerland meer tijd te hebben voor Franniez. “Het is hard werken, maar de verhalen van ouders en kinderen blijven ons raken.” Zoals dat van een familie die tijdens een uitvaart geld inzamelde, omdat hun zoon zoveel steun had gehad aan zijn spiraal. “We gaven hun de laatste sticker – een vlieger – en een doorzichtige koker om de spiraal van hun kind te bewaren. De koker heeft naast de kist gestaan tijdens de uitvaart. Dat was voor de ouders een manier om te laten zien hoe dapper hun kind was. Dat de spiraal zoveel impact kon hebben, hadden wij van tevoren nooit kunnen bedenken.” ■

Franniez biedt de jonge patiënten steun en troost en geeft ze moed als ze voor de zoveelste keer naar het ziekenhuis moeten gaan.

Kinderfonds Franniez is afhankelijk van giften en donaties en kan alle steun goed gebruiken. Meer informatie is te vinden op www.franniez.nl.

